

Visie Brandveilig leven

Met het oog op de Brandweer over morgen heeft Brandweer Gelderland-Midden een visie op Brandveilig leven ontwikkeld. Deze visie beschrijft achtergronden, uitgangspunten, speerpunten en geeft financiële kader.

BRANDWEER

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
2. KADERS	4
a. Wettelijk kader	4
b. Visie op brandveiligheid	5
c. Brandweer over morgen	5
d. Project RemBrand	5
e. Beleidsplan brandweer 2014 – 2018.....	6
3. KERNELEMENTEN	6
a. Gezamenlijke verantwoordelijkheid	6
b. Veiligheidsbewustzijn	7
c. Zelfredzaamheid.....	7
d. Vakmanschap	8
4. SPEERPUNTEN	8
a. Visie en ambitie	8
b. Speerpunten.....	9
<i>Kinderen</i>	9
<i>Na brand</i>	10
<i>Zorginstellingen (Geen Nood Bij Brand!)</i>	11
c. Ondersteunende activiteiten	12
<i>Nationale Brandpreventieweken</i>	12
<i>Midden in de gemeenschap</i>	12
<i>Ouderen</i>	12
<i>Studenten</i>	13

1. INLEIDING

In Nederland vallen relatief weinig slachtoffers door brand; gemiddeld 52 slachtoffers en ca. 1.000 gewonden over de periode 2001 – 2013 (zie figuur 1). Dit is Europees gezien ver onder het gemiddelde. Het grootste deel van de slachtoffers valt bij woningbranden. Jaarlijks zijn er zo'n 6.000 woningbranden met ongeveer 40-60 doden, 600 gewonden en 250 miljoen euro brandschade. Meer dan 90% van alle doden en gewonden bij brand vallen in de woning. Ondanks het relatief lage aantal slachtoffers is de impact van brand zodanig dat te allen tijde gestreefd moet worden naar minimalisering van het aantal slachtoffers. Hieraan zit echter wel een grens: absolute veiligheid is een illusie.

Figuur 1 Doden bij brand, landelijk (Bron: IFV)

Onder invloed van Strategische reis van de brandweer (Brandweer over Morgen, zie paragraaf 2c.) is er landelijk meer aandacht voor het voorkomen en beperken van brand; dit wordt veelal benoemd als Brandveilig Leven:

De activiteiten die tot doel hebben de fysieke en sociale veiligheid van verschillende doelgroepen in hun eigen leefomgeving te verbeteren. Dit gebeurt door het veiligheidsbewustzijn, en hun rol in het organiseren van de (eigen) veiligheid en de zelfredzaamheid te vergroten. Dit in samenwerking met andere partijen in die omgeving¹.

Brandveilig Leven is dus gericht op het voorkomen van brand en het vergroten van het maatschappelijk rendement van de brandweer. Op termijn zou dit nog verder vergroot kunnen worden door het verbinden van (fysieke) veiligheid met gezondheid en sociale veiligheid

We leven in een samenleving waarin het niet mogelijk is om risico's tot nul te reduceren. We ontkomen er dus niet aan om een bepaald risico te accepteren. Acceptatie van risico's betekent ook dat niet automatisch naar de overheid gekeken wordt bij calamiteiten. Deze verantwoordelijkheid ligt niet alleen bij de overheid. Burgers en ondernemers moeten meer dan nu het geval beseffen dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun veiligheid.

2. KADERS

a. Wettelijk kader

Op basis van artikel 3 van de Wet veiligheidsregio's behoort het 'voorkomen en beperken van brand en brandgevaar' tot de brandweezorg. Deze zorg is opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders. In onze regio is hiervoor door de gezamenlijke gemeenten de Veiligheids- en

¹ Definitie volgens Brandveilig Leven: Evolutie of Revolutie? (NVBR, 2010).

Gezondheidsregio Gelderland-Midden opgericht, waarvan de brandweer Gelderland-Midden onderdeel is.

b. Visie op brandveiligheid

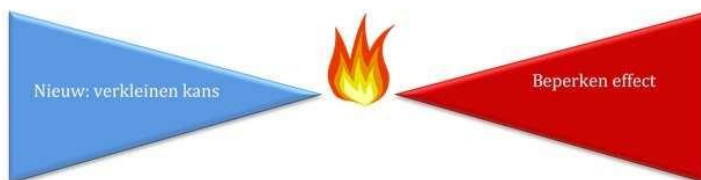
Mede naar aanleiding van de grote brand in het cellencomplex op Schiphol-Oost in 2005, waarbij elf personen om het leven kwamen, is door de rijksoverheid een “*Visie op brandveiligheid*” opgesteld². Daarin is gesteld dat de verantwoordelijkheid voor het voorkomen en beperken van de gevolgen van brand een gedeelde verantwoordelijkheid is. Burgers en bedrijven moeten zelf de noodzakelijke maatregelen nemen om zichzelf en anderen te beschermen tegen (de gevolgen van) brand: zij zijn hiervoor primair verantwoordelijk. De overheid bepaalt de kaders (in de vorm van wet- en regelgeving), ondersteunt waar mogelijk de juiste toepassing en ziet toe op de naleving.

De verantwoordelijkheid van de overheid is primair gericht op de veiligheid van die groepen personen die van anderen afhankelijk zijn om zichzelf bij een brand in veiligheid te kunnen brengen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om mensen die zich bevinden in zorg- en verpleeginstellingen, ziekenhuizen en gevangenissen en kinderen in de kinderopvang en (speciale) basisscholen. Woningen vormen daarbij een specifieke aandachtsgroep: “*Vanuit het oogpunt van bewustwording worden woningeigenaren aangesproken op hun verantwoordelijkheid*” (2007, pagina 5).

c. Brandweer over morgen

‘*Brandweer over morgen*’ is de toekomstvisie van Brandweer Nederland en gaat over het vernieuwen van de Nederlandse brandweer. In 2010 heeft zij haar stip op de horizon (2040) gezet. De brandweer legt de komende jaren onder andere meer nadruk op het voorkomen van branden en ongevallen en meer nadruk op de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van burgers.

Brandweer Gelderland-Midden wil aansluiten bij het nieuwe ‘bedrijfsmodel’ voor de brandweer³. Dit model gaat ervan uit dat brandveiligheid vergroot kan worden door verbeterde brandbestrijding, maar dat er in de toekomst ook meer nadruk moet komen te liggen op het voorkomen van branden, oftewel het verkleinen van de kans op brand.

Figuur 2: Vlinderdasmodel

d. Project RemBrand

Opkomsttijden zijn de enige wettelijke indicator voor prestaties van de brandweer. Onterecht vindt het Veiligheidsberaad. Er ligt veel meer aan ten grondslag. Het Veiligheidsberaad heeft de Raad van Brandweercommandanten een bestuurlijke opdracht gegeven om een alternatief stelsel te ontwikkelen, waarbij de inzet voor het voorkomen en bestrijden van brand in balans met elkaar zijn.

Het Besluit Veiligheidsregio's focust slechts op een deel van de brandweezorg, namelijk de opkomsttijden. Hierdoor dreigt een overschatting van het belang van opkomsttijden. De snelheid

² Visie op brandveiligheid, Gedeelde verantwoordelijkheid en heldere kaders vanuit een risicobenadering, Actieprogramma Brandveiligheid, BZK & VROM, 2007.

³ Strategische reis als basis voor vernieuwing, het vlinderdasmodel op pagina 63. De Brandweer over morgen. 2010.

waarmee de brandweer ter plaatse komt, geeft geen garanties voor het scheppen van een veiligere leefomgeving. Aan een brandweeroitruk gaat een hele keten van factoren vooraf⁴. Die factoren bepalen hoe een brand kan ontstaan, op welk moment de brand wordt gemeld en hoe groot de schade is in menselijk leed en materiële schade. Het voorkómen van brand en het slimmer inzetten van repressieve capaciteit zijn de doelstellingen van het project RemBrand.

Medio 2015 worden de resultaten van dit project - met de naam RemBrand - bekend. Mogelijk hebben deze ontwikkelingen invloed op de richting van Brandveilig Leven van Brandweer Gelderland-Midden.

e. Beleidsplan brandweer 2014 – 2018

In Gelderland-Midden heeft het bestuur met het vaststellen van het 'Beleidsplan brandweer 2014 – 2018' een duidelijke keuze gemaakt om te werken aan een brandveilige samenleving; dit gebeurt onder meer door Brandveilig Leven. Het landelijke concept Brandveilig Leven is erop gericht om het veiligheidsbewustzijn, het organiseren van de eigen brandveiligheid en de zelfredzaamheid te vergroten bij burgers en specifieke doelgroepen.

In Gelderland-Midden is, op basis van landelijk onderzoek, gekozen voor de doelgroepen: studenten, ouderen, scholieren, bewoners van woonwijken met een hoger brandrisico en zorginstellingen (Geen Nood Bij Brand!).

3. KERNELEMENTEN

a. Gezamenlijke verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en beperken van de gevolgen van brand is een gedeelde verantwoordelijkheid. Burgers en bedrijven moeten zelf de noodzakelijke maatregelen nemen om zichzelf en anderen te beschermen tegen (de gevolgen van) brand: zij zijn hiervoor primair verantwoordelijk. De overheid bepaalt de kaders, ondersteunt waar mogelijk de juiste toepassing en ziet toe op de naleving.

De verantwoordelijkheid van de overheid is primair gericht op de veiligheid van die groepen die, om welke reden dan ook, onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende handelingsperspectief hebben:

- a. mensen die (tijdelijk of permanent) afhankelijk zijn binnen de gezondheidszorg. Het gaat hierbij om de brandveiligheid van zorginstellingen in den brede (ziekenhuizen, verzorgingstehuizen, GGZ, etc.
- b. leerlingen in het onderwijs en dan met name jonge kinderen en speciaal (basis) onderwijs.
- c. mensen die opgesloten zitten in penitentiaire inrichtingen, politiecellen, etc.
- d. Woningen vormen een specifieke aandachtsgroep. Vanuit het oogpunt van bewustwording worden woningeigenaren aangesproken op hun verantwoordelijkheid.

Voorlichting is essentieel om de verschillende doelgroepen met elk een eigen boodschap aan te spreken op hun eigen verantwoordelijkheid:

- De Nederlandse burger moet zich bewust worden van zijn eigen verantwoordelijkheid voor de brandveiligheid in huis en de gevaren die een woningbrand met zich meebrengt;
- De verantwoordelijken voor zorginstellingen, scholen (waaronder ook kinderopvang wordt verstaan) en celgebouwen moeten zich bewust worden van de uitgangspunten van het brandveiligheidsbeleid voor hun inrichtingen en van hun taken en verantwoordelijkheden zoals die daaruit voortvloeien.

⁴ Wat de rol is van bouwkundige aspecten, van het brandgedrag van materialen, van preventieve maatregelen, van het risicobewustzijn van burgers, de mate van zelfredzaamheid en het meldingsproces.

- Eigenaren van bedrijven moeten bewust worden gemaakt van de doelstelling van het brandveiligheidsbeleid (veilig vluchten van de aanwezigen) en het gevolg dat beperking van brandschade een eigen verantwoordelijkheid is.

We leven in een samenleving waarin het niet mogelijk is om risico's tot nul te reduceren. Burgers en ondernemers moeten meer dan nu het geval beseffen dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun veiligheid. Deze verantwoordelijkheid ligt niet alleen bij de overheid.

b. Veiligheidsbewustzijn

In de IFV-publicatie over zelfredzaamheid bij brand⁵ wordt al gesteld dat veiligheidsbewustzijn niet alleen inhoudt dat men zich bewust is van de eigen verantwoordelijkheid, maar óók wat die verantwoordelijkheid inhoudt. Concreet invulling geven aan deze verantwoordelijkheid kan alleen maar als er voldoende kennis over brandveiligheid is.

Het effect van voorlichting is vaak niet direct zichtbaar. In het algemeen gaat men uit van de volgende reeks.

Voor voorlichting zou dit dus betekenen dat mensen eerst geïnformeerd worden, dat ze op grond daarvan hun houding veranderen en dan tot actie overgaan.

Vanuit de brandweer wordt het brandveilig gedrag gestimuleerd door met name te investeren in de kennis van mensen van veiligheid (risico's). Het veiligheidsbewustzijn staat hierbij centraal. In de context van brandveilig leven kan de volgende beschrijving van (brand)veiligheidsbewustzijn worden afgeleid: *“een algemene toestand waarin iemand opmerkzaam is op de risico's van brand en beseft heeft van zijn eigen gedrag en de mogelijke consequenties voor de brandveiligheid.”* Om duurzaam bewustzijn en gedragsverandering te bewerkstelligen is het noodzakelijk zoveel mogelijk aan te sluiten bij de drijfveren van de doelgroepen én de omgeving van deze doelgroepen.

c. Zelfredzaamheid

Hiervoor is aangegeven dat de verantwoordelijkheid van de overheid primair gericht moet zijn op de veiligheid van die groepen die, om welke reden dan ook, onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende handelingsperspectief hebben. In de *'Visie op brandveiligheid'* (2008) wordt zelfredzaamheid als volgt gedefinieerd:

“Het menselijk vermogen om signalen van gevaar waar te nemen en te interpreteren, en om beslissingen te nemen en uit te voeren die gericht zijn op het overleven van een brandsituatie”

Deze definitie laat zien dat het bij minder zelfredzamen niet alleen gaat om mensen die vanwege fysieke gesteldheid niet kunnen vluchten, maar ook om mensen die niet zelf kunnen beslissen dat vluchten noodzakelijk is (onvoldoende handelingsperspectief) en om mensen die in hun bewegingsvrijheid zijn belemmerd⁶.

⁵ Zelfredzaamheid bij brand, Kritische factoren voor het veilig vluchten uit gebouwen, Margarethe Kobes, 2008.

⁶ De primaire aandachtsgroepen die hieruit volgen zijn benoemd in paragraaf a. Gezamenlijke verantwoordelijkheid.

In moderne huizen is door het gebruik van bepaalde materialen in o.a. meubels en de goede isolatie de overlevingstijd bij brand inmiddels zo kort geworden, dat de opkomsttijd van de brandweer daar niet meer tegenop kan. Daarom wordt ook wel gezegd: *“Brand is sneller dan de brandweer”*. Burgers moeten dus zelfredzamer worden, dat wil zeggen zelf een brand eerder ontdekken en sneller vluchten om de brand te kunnen overleven.

Hiermee verschuift de focus van het repressief optreden naar het voorkomen van brand, het verkorten van de ontdekkingstijd en het vergroten van de zelfredzaamheid. Door aandacht te vragen voor Brandveilig Leven stimuleert de brandweer burgers om brand te voorkomen en ervoor te zorgen dat zij bij brand binnen enkele minuten hun huis kunnen verlaten. Zij worden geattendeerd op hun eigen verantwoordelijkheid om een snellere ontdekkingstijd van brand te realiseren door rookmelders te plaatsen en gestimuleerd om een vluchtplan op te stellen.

Omdat risico's (branden) nooit helemaal zijn uit te sluiten, blijft uiteraard de repressieve taak van de brandweer wel behouden.

d. Vakmanschap

Vrijwilligers zijn nu en in de toekomst de hoeksteen in de brandweerorganisatie. Zij vormen met hun brandweerpost de lokale sleutel naar een diepere inbedding van de brandweer in de lokale samenleving. Zij rukken niet alleen uit voor brand en hulpverlening, maar helpen de burgers ook brand te voorkomen en te beperken. Daarmee verbreden vrijwilligers hun vakmanschap en neemt het rendement van de brandweer (vrijwilliger) toe.

Dit staat in de Visie op Vrijwilligheid⁷, waar een strategisch uitgangspunt is dat we blijven zien dat vrijwilligheid meer kansen biedt dan enkel inzet op de repressie: het bieden van een grotere variëteit aan taken die ook vanuit actief burgerschap en kijk op talenten en vakmanschap van individuele burgers vrijwillig kunnen worden ingevuld. Hiermee komt er bijvoorbeeld plaats voor de 'vrijwilliger nieuwe stijl' die op basis van kennis, ervaring of eigen netwerken zijn talenten en kracht aanwendt om preventieve boodschappen over te brengen, fysiek bijvoorbeeld op scholen, via een ouderenbond, gehandicaptenraad, bij evenementen, of juist digitaal via social media.

Bovendien zijn veel vrijwilligers al vaak 'ambassadeur' van brandveiligheid in de eigen kring, . zonder dat vaak te beseffen. Brandweermensen kijken van nature naar de aanwezigheid van rookmelders, naar de compartimentering van een pand en naar de vluchtwegen. Niet alleen bij hen thuis, maar ook bijvoorbeeld bij (schoon)ouders en bij kinderen die op zichzelf gaan wonen/op kamers gaan.

4. SPEERPUNTEN

a. Visie en ambitie

De doelgroepen in het Beleidsplan brandweer 2014 – 2018 bieden nog te weinig focus. Als we alles willen doen, kunnen we het niet goed doen of moet er geld en capaciteit bij. Dit noodzaakt dus om nog scherpere keuzes te maken.

Daarbij zijn de volgende twee principes leidend:

⁷ *Vrijwilliger bij de brandweer, Visie Van, voor en door vrijwilligers*, Brandweer Nederland, 2013.

1. Niet de verantwoordelijkheid van burgers overnemen, maar de burgers bewust maken van hun verantwoordelijkheid

2. Vakmanschap brandweer verbreden naar voorkomen, beperken en bestrijden van brand en naar de hele brandweerorganisatie

Brandweer Gelderland-Midden heeft de ambitie om te investeren in twee prioritaire doelgroepen, te weten kinderen en zorginstellingen. De nadruk ligt daarbij op de doelgroep kinderen. Dit heeft de volgende redenen:

- kinderen zijn minder zelfredzaam en daarmee prioritaire doelgroep van de overheid;
- kinderen kunnen zelf ook veroorzaker van brand zijn;
- via kinderen worden ook de ouders bereikt;
- Investeren in kinderen is een investering in toekomst: 'jong geleerd, oud gedaan'.

Ook de zorginstellingen zijn een prioritaire doelgroep van de overheid, omdat het hier gaat om minder – of niet-zelfredzame bewoners/cliënten. Hiervoor hanteren we de Methode GNBB 2.0, die in Gelderland-Midden is ontwikkeld en landelijk is omarmd.

Het derde en laatste speerpunt is voorlichting aan omwonenden na een woningbrand. Daarmee bieden we nazorg en brengen de Brandveilig Leven boodschap. We weten namelijk dat mensen na een brand ontvankelijker zijn voor deze boodschap. Bovendien biedt deze vorm van voorlichting de lokale post om haar rendement te vergroten.

Van ouderen is bekend dat zij kwetsbaar zijn bij brand. De verwachting van het IFV is dat het aantal slachtoffers bij brand zal toenemen. De reden hiervan is de ontwikkeling in de ouderenzorg om ouderen langer zelfstandig thuis te laten wonen, ondanks fysieke of geestelijke beperkingen. We zullen dit volgen en zo nodig een speerpunt van de ouderen maken; intussen zullen we een ondersteunende activiteit hiervoor opzetten (zie hierna § c.)

Speerpunten Brandveilig Leven Gelderland-Midden:

- ***Kinderen, m.n. basisschoolleeftijd***
- ***Zorginstellingen***
- ***Omwonenden van een woningbrand***

b. Speerpunten

Kinderen

Doelgroep: Kinderen van basisschoolleeftijd, m.n. groep 4 en groep 7/8

Argumenten: Kinderen zijn een prioritaire doelgroep van de overheid.

Kinderen genereren een breder bereik (richting ouders).

Investeren in kinderen betekent een investering in de toekomst, onder het motto 'jong geleerd, oud gedaan'.

Gastles door brandbestrijders biedt:

- aansprekende verhalen;
- zorgt voor verbreding vakmanschap brandweer;
- plaatst brandweerpost midden in de lokale gemeenschap.

Aanpak Educatief programma Brandveilig Leven voor alle basisscholen, groep 4 en groep 7, eventueel uitgebreid naar VMBO, waarbij de brandweer een gastles kan verzorgen. In 2015 starten met pilot met inzet van vrijwilligers. Redenen hiervoor zijn om het vakmanschap te verbreden en te kijken of de vrijwilligers hiervoor enthousiast zijn te krijgen.

Risk Factory Naar voorbeeld van Veiligheidsregio Twente kunnen de scenario's worden uitgebreid met een veiligheidseducatiecentrum 'Risk Factory', waar schoolkinderen veiligheid in brede zin (verschillende veiligheidsthema's, zoals verkeer, brand, geweld, drank, drugs, melden van incidenten, grootschalige risico's) kunnen beleven en ervaren. Echter, dit vereist eerst gedegen, nader onderzoek; oplevering in de loop van 2015.

Scenario	Actie	Toelichting	Indicatie kosten, jaarlijks ⁸
Basis	Aanbieden lespakket 'Brááánd!!!' aan groep 7	Scholen kunnen zelf beslissen of zij lespakket inzetten	Bestuurlijk gekozen niveau ⁹
Voorkeur	Brandweer verzorgt gastles Brandveilig Leven aan groep 4 / biedt lespakket 'Brááánd!!!' aan groep 7 aan	Elke groep 4 wordt bezocht / Relatie met school is opgebouwd, kracht van herhaling	€ 55.000,=
Optimaal	Educatief programma voor groep 4 (gastles), groep 7 (lespakket) en voortgezet onderwijs (VMBO, instructie en uitvoeren woningcheck)	Zelfde als Voorkeur plus selectie van kinderen krijgt na basisschool praktisch onderwijs en gaat dit zelf toepassen	€ 100.000,=

Na brand

Doelgroep: Omwonenden van een brand, al dan niet met een (grote) impact op de omgeving.

Argumenten: Mensen die naar de voorlichtingsbijeenkomst komen, zoeken bewust de informatie op. Onderzoek heeft aangetoond dat mensen de informatie over brandveiligheid en hun eigen verantwoordelijkheid daarin ook daadwerkelijk toepassen. Plaatst brandweerpost midden in de lokale gemeenschap, zorgt voor verbreding vakmanschap en vergroot het rendement van de lokale post; Mogelijkheid om de burger te wijzen op wat de brandweer kan én niet kan.

Aanpak Binnen twee weken na een brand wordt een bijeenkomst gehouden waarin de brandweer ingaat op de specifieke brand en voorlichting geeft met het oog op Brandveilig Leven. In 2015 starten met pilot met inzet van vrijwilligers. Redenen hiervoor zijn om het vakmanschap te verbreden en te kijken of de vrijwilligers hiervoor enthousiast zijn te krijgen.

⁸ Structurele jaarlijkse kosten; hierin zijn de incidentele opstartkosten niet meegenomen.

⁹ In overeenstemming met het in 2012 vastgestelde instapniveau kwaliteit in aanloop naar de regionalisering.

Scenario	Actie	Toelichting	Indicatie kosten, jaarlijks ¹⁰
Basis	Folder op de tankautospuit om uit te reiken na een woningbrand	Folder biedt geringe nazorg getroffen en Biedt geen ingang bij omwonenden voor Brandveilig Leven	Bestuurlijk gekozen niveau ¹¹
Voorkeur	Brandweer verzorgt samen met de gemeente voorlichtingsbijeenkomst na branden met een (grote) impact op de gemeenschap	Biedt adequate nazorg met informatie Brandveilig Leven Beperkt bereik omdat aantal branden dat hiervoor in aanmerking komt klein is	€ 5.000,= tot 15.000,= ¹²
Optimaal	Brandweer verzorgt voorlichtingsbijeenkomst na branden met impact rondom incidentadres plus op verzoek woningcheck	Biedt adequate nazorg met informatie Brandveilig Leven	€ 30.000,= ¹³

Zorginstellingen (Geen Nood Bij Brand!)

Doelgroep: Zorgorganisaties in Gelderland-Midden, ca. 50 in totaal met een veelvoud aan locaties.

Argumenten: Veranderde houding van de brandweer (adviseur in de plaats van toezichthouder) biedt impuls in relatie met zorgorganisatie.
Oplossingsgericht in plaats van regelgericht proces.
Het doorlopen van het gehele proces gericht op brandveiligheidsverbetering door zorgorganisaties samen met de brandweer biedt de meerwaarde.

Aanpak Methode GNBB 2.0 toepassen, waarbij kernelementen zijn: convenant tussen Brandweer - zorgorganisatie, veiligheidsexpedities uitvoeren, ontruimingsplannen beoordelen en ontruimingsoefeningen begeleiden, masterplan brandveiligheid opstellen en het borgen van brandveiligheid in een veiligheidsmanagementsysteem.

Scenario's De meerwaarde van GNNB zit in het totaalconcept, eindigend in de borging van de brandveiligheid bij de zorgorganisaties. De toepassing van GNBB 2.0 kent een geringe kostencomponent¹⁴. De lasten zitten vooral in de benodigde capaciteit voor Risicobeheersing (specialistisch werk). Scenario's waarbij meer of minder wordt gedaan zijn daarmee geen optie. Fasering in de tijd is het middel om de lasten te spreiden.

¹⁰ Structurele jaarlijkse kosten; opstartkosten niet meegenomen.

¹¹ In overeenstemming met het in 2012 vastgestelde instapniveau kwaliteit in aanloop naar de regionalisering.

¹² Gebaseerd op de inschatting van 10 tot 30 branden met grote impact op gemeenschap.

¹³ Gebaseerd op de inschatting van 60 branden met impact op de gemeenschap.

¹⁴ Kosten bestaan vooral uit vergoeding voor inzet vrijwilligers bij ontruimingsoefeningen en doelgroepenmiddagen; ca. € 5.000,= op jaarbasis.

c. Ondersteunende activiteiten

Nationale Brandpreventieweken

De Nationale Brandpreventieweken (NBPW) zijn in 1999 gestart door een aantal organisaties om voorlichting over brandveiligheid en - preventie effectiever bij het Nederlands publiek te brengen. Met subsidie van het ministerie van Veiligheid en Justitie wordt elk jaar de landelijke campagne bekostigd. Ook sponsoren uit het bedrijfsleven doen hieraan mee.

Jaarlijks richt de organisatie zich op een specifieke doelgroep in de hele maand oktober. Dit gebeurt door het bedenken van acties en aanpak, het genereren van landelijke aandacht via radio- en TV-spots en door lokale ondersteuning van de brandweerkorpsen. De laatste jaren wordt ingezet met de succesvolle campagnenaam '*Wat doe JIJ bij brand? Daar moet je NU over nadenken!*' om de kracht van de herhaling optimaal te benutten.

Uiteraard doet ook Brandweer Gelderland-Midden jaarlijks mee met de NBPW. Dat willen we blijven doen, omdat in de oktober maand dan, landelijk en regionaal, veel gerichte aandacht naar het voorkomen en beperken van brand gaat.

Midden in de gemeenschap

Met activiteiten gericht op de genoemde speerpunten Brandveilig Leven wordt niet elke burger in Gelderland-Midden bereikt. Ten einde het bereik te vergroten, zullen vanuit de lokale brandweerpost Brandveilig Leven activiteiten worden ontplooid dicht bij de burgers uit de lokale gemeenschap, zoals aanwezig zijn op (jaar)markten, evenementen en bijeenkomsten lokale organisaties en open dagen van de brandweerpost.

De vrijwilligers van de lokale brandweerpost kennen de eigen gemeenschap het beste. Deze activiteiten organiseert de post dus zelf, zo nodig met ondersteuning. Daarmee wordt mede invulling gegeven aan het leidende principe dat het vakmanschap van de brandman wordt verbreed: '*niet alleen blussen, maar ook voorkomen van brand*'. Hiermee wordt het maatschappelijk rendement van de brandweer groter.

De lokale brandweerpost plaatst zich daarmee (nog meer dan voorheen) midden in de lokale gemeenschap.

Ouderen

Ondanks het feit dat we in Gelderland-Midden via de kinderen inzetten op een brandveiligere gemeenschap in de toekomst, past het bij onze maatschappelijke opdracht om ook oog te hebben voor de brandveiligheid bij ouderen. De reden is dat ouderen¹⁵ kwetsbaar zijn bij brand. Naar mate zij ouder worden, kunnen meer gebreken optreden. En dat heeft gevolgen voor het tijdig en snel kunnen vluchten in geval van brand.

Via de voorgestelde lijn Brandveilig Leven kunnen ouderen slechts beperkt bereikt worden; via de (klein)kinderen, wanneer zij in de omgeving van een woningbrand wonen of als zij in een zorginstelling verblijven. En verder via ondersteunende activiteiten in het kader van de NBPW of vanuit de lokale brandweerpost.

Daarom zullen we een netwerk van 'ambassadeurs' opbouwen met organisaties die al bij ouderen achter de voordeur komen om ondersteuning en zorg te verlenen. Denk daarbij aan WMO-loketten, thuis- en buurtzorgorganisaties. Wij zullen medewerkers die in contact zijn met ouderen instructie geven over brandveiligheid. Op basis daarvan kunnen zij bij de oudere thuis aandacht schenken aan Brandveilig Leven. Daarbij past de kanttekening dat we gezien de situatie in de zorg (zeer

¹⁵ Gelderland-Midden kent ca. 125.000 ouderen (65+); zo'n 80 procent daarvan woont zelfstandig thuis.

strakke sturing op resultaten) we voorzichtig moeten zijn met onze verwachtingen ten aanzien van thuis- en buurtzorgers om een rol te spelen voor de brandveiligheid van thuiswonenden ouderen.

Ambassadeurs

We bouwen een netwerk op van ambassadeurs die dag-dagelijks achter de voordeur bij ouderen komen en de boodschap van brandveilig leven mee kunnen nemen.

Studenten

Studenten zijn een risicogroep voor zover zij uitwonend op kamers zijn. Studenten zijn voor Gelderland-Midden een relatief kleine doelgroep; met name gevormd door de op kamers wonende studenten in Wageningen. Brandweer Gelderland-Midden zal daarom een beperkte inzet plegen op deze doelgroep en wel in de vorm jaarlijkse voorlichting aan studenten tijdens de Algemene Introductie Dagen van de Universiteit Wageningen.

Postbus 5364
6802 EJ Arnhem Telefoon 0800 8446
000 [www.brandweer.nl/gelderland-
midden](http://www.brandweer.nl/gelderland-midden)